

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»**

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(14-15 жовтня 2022 р.)**

1 том

ОДЕСА 2022

3. Лу Баовень Особливості етнокультурної підготовки здобувачів освіти в Китаї. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». Харків., 2019. Випуск 62. С. 127-133.
4. У Іфан. Методика вдосконалення етнокультурної підготовки майбутніх учителів музики в процесі фахового навчання. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 14 : Теорія і методика мистецької освіти. 2011. Вип. 11(16). С. 109-113.

Тянь ЦЗІНХАО

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

Ганна РЕБРОВА

*кандидат педагогічних наук,
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

ФОЛЬК-РОК ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВОКАЛУ

***Анотація.** У статті актуалізовано проблему формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців у галузі музичного мистецтва, зокрема, майбутніх викладачів вокалу. Уточнено феномен полікультурності в контексті освітніх та соціокультурних координат. Визначено потенціал пісенного фольклору як засобу формування ціннісного ставлення до національних традицій, а також як засобу формування полікультурної компетентності особистості. Схарактеризовано потенціал фольк-року як засобу формування полікультурної компетентності майбутніх викладачів вокалу. Представлено педагогічні умови, які сприяють процесу формування цієї професійної якості.*

***Ключові слова:** полікультура, полікультурна компетентність, фольклор, національні традиції та цінності, іннокультура, фольк-рок.*

У глобалізаційному світі змінилися ставлення до розмаїття культур. У науковій лексики застосовують різні поняття, які відображують феномен сполучання різних культурних традицій: полікультура, мультикультура, транскультура, кроскультура тощо. Як пише китайська вчена У Іфан, «...на арену сучасного освітнього простору стрімко входять нові категорії: «полікультурність», «полікультурна освіта», «полікультурне середовище», «полікультурне виховання». Вони застосовуються в педагогіці й, зокрема, в

педагогіці мистецтва, у контексті культуровідповідних засад освіти» (У Іфан, 2012, с. 3).

Відомо, що в освітній процес феномен полікультури ввійшов відповідно до стратегії надавати освіту представникам різних культур, які навчаються в спільному освітньому середовищі. Навіть навчальні плани і робочі програми мали це враховувати (J. Banks (2004), G. Gay (1986), M. Craft (1987), C. Sleeter (1987)). Китайський учений Ван Дандан наголошує на особливому впливі мультикультурної освіти на якість педагогічного професіоналізму (Ван Дандан). У Іфан спеціально присвятила своє дослідження підготовці майбутніх учителів музики до роботи в умовах полікультурного середовища (У Іфан, 2012). Тан Ян Тінг також звертає увагу на полікультурну музичну освіту (汤亚汀, 1996).

Незважаючи на наявність уваги вчених до полікультурної проблематики, зокрема й в музичному мистецтві, педагогічний потенціал того або того виду мистецтва, його репертуару ще потребує наукових розвідок та методичного студювання.

Вокальне мистецтво є важливою складовою культурної спадщини усіх народів. Воно має різні жанри та види. Одним з різновидів є пісенний фольклор, який є в усіх народів. У пісенних образах передано цінності, традиції, вірування та душа народу. Отже, через опанування фольклорним пісенним матеріалом можна долучитися до іншої культури, зрозуміти ментальні особливості, етнічну ідентичність різних народів.

Сам фольклор є синтезованим видом мистецтва. У багатьох народів він представлений у сполучанні з танцювальними рухами, інколи масками та карновальними атрибуціями. Костюм завжди є прерогативою фольклору. Велике значення має й символіка фольклору, його потенціал передавати найпотаємніші та найчутливі духовні інтенції народу в символізації квіток, тварин, птахів тощо.

Отже, вивчаючи фолькорне мистецтво можна розкрити духовний світ інших народів, що для вчителя музичного мистецтва є дуже актуальним і важливим аспектом його професійної компетентності.

В аспекті підготовки майбутніх викладачів вокалу, опанування фольклорною пісенною спадщиною забезпечує формування полікультурної компетентності.

Яскравим прикладом фольклорного пісенного жанру в Китаї є «пісенний сказ», або пісенне оповідання. Це пісенно-декламована розповідь про якісь події. Вона супроводжується грою на старовинних музичних інструментах. Але молодь не дуже цікавиться таким жанром, хоча він підтримується державою.

Мета нашого дослідження полягає в обґрунтуванні та практичному застосуванні педагогічного потенціалу фольк-року у формуванні полікультурної компетентності майбутніх викладачів вокалу.

Спочатку було охарактеризовано риси китайського фольк-року. Це: мелодія, яка наближена до фолькору, це музичні інструменти; це виконвський стиль, який має сполучати рок та фолькор. Останнє передбачає «вкрапління» елементів автентичного фольклорного співу.

Певним компенсатором у формуванні полікультурної компетентності на основі пісенного фольклору є фольк-рок. Він цікавий молоді. У ньому сполучається як автентичний спів так і стилізація. У Китає фольк-рок є достатньо популярним. З одного погляду, він залучує молодь до традицій і цінностей китайського народу, а з іншого, залучає її до цього через сучасний музичний супровід, зокрема, такий популярний, як рок.

Музична основа таких творів зазвичай є пентатонічної, оскільки це відповідає народній музиці Китаю. Згодом на основі пентатоніки були сформовані китайські національні лади та національна теорія музики.

Стосовно музичного інструменту, який має назву «Кінська голова», то він являє собою двобічний струнний інструмент з трапецієподібним тілом і рукояткою, вирізаною у формі голови коня. Кінська голова – монгольський народний струнний інструмент. Інколи музичний супровід, який не є автентичним, надає уявлення наближеного звучання до автентичного.

Стосовно стилю, то інколи етнічна мова може поєднуватися з рок-н-ролом. Інколи застосовують і хор. Цей спів є унікальним способом співу у китайських монголів. Звертаємо увагу на стиль «Хоомий» – гортанний спів, двоголосний спів і багатоголосний спів. Вважається що в Китаї виключно одноголосний спів, але у фольклорі зустрічався багатоголосний стиль. Зараз він застосовується у фольк-року.

Серед прикладів таких популярних фольк-рок пісень можна назвати: «Ніч в Улан-Баторі» (виконавиця Тан уэ уэ), «Око» - «Зию пао», «Весна тут» - Нам У, «Безсмертя» - «Старий троянда».

Переходячи до практичної педагогічної частини дослідження вкажемо, що ми пропонували дві провідні педагогічні умови:

1. Занурення в художньо-ментальний контент репертуару фольк-року. У межах цієї умови концентрується увага саме на ідентифікації культурних традицій тих або інших треків, композицій. Методи: створення етно-ментальної карти твору; порівняння з аналогічними прикладами автентичного фольклору.

2. Цілеспрямоване опанування фольк-рокового репертуару в етно-компаративістській траєкторії. Методи: порівняння та зіставлення з аналогічними за етно-ментальним змістом творами в інших культурах, народах.

Зіставлення художніх засобів виразності. Змістовою лінією можуть стати календарні обрядові пісні, що інтерпретовано в стилі фольк-року. Також застосовуються елементів фьюжен, тобто поєднання несхожих стильових елементів.

Ці умови виявилися актуальними в нашій практичній педагогічній роботі в Китаї. Їх застосування розширює художньо-полікультурний світогляд та формує полікультурну компетентність..

Висновки:

Полікультурна компетентність майбутніх викладачів вокалу, майбутніх учителів музичного мистецтва має формуватися на засадах сполучання традицій, цінностей народу та жанрово-стильового розмаїття сучасної музики. Таким видом є фольк-рок. Він дозволяє залучити молодь до цінностей не лише культури свого народу, але й інших народів. В основі фольклорного музичного матеріалу завжди полягає автентичний спів, інтонації, що супроводжуються й народними інструментами, і й іншими національно-культурними атрибутами. А трансформацію цього матеріалу в стилі виконання року стає цікавим для молоді. Отже, через фольк-рок молодь осягає й цінності інокультури.

Література:

1. У, Іфан. (2012). *Методика підготовки майбутніх учителів музики України і Китаю до роботи в умовах полікультурного середовища*. (Автореф. дис. канд пед наук). Київ. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова.
2. Banks, J. A., & McGee Banks, C. A. (Eds.) (2004). Multicultural education: Historical development, dimensions, and practices. *Handbook of research on multicultural education*. San Francisco: Jossey-Bass. 2nd ed. P. 3–29.
3. Craft, M. (1986). Multicultural Education in the United Kingdom. *Multicultural Education in Western Societies*. London New York – Sydney – Toronto: Holt, Rinehart and Winston, P. 76–97.
4. Sleeter, C. E., Grant, C.A. (1987). An analysis of multicultural research in the United States. *Harvard Educational Review*. № 57(4), pp. 421–445.
5. Gay, G. (1986). Multicultural Teacher Education. *Multicultural Education in Western Societies*. London- New York Sydney – Toronto: Holt, Rinehart and Winston, P. 154–177. http://rlonline.ru/articles/rl07_2/632.html
6. 汤亚汀. (1996). 多文化的音乐教育- 杂志《音乐艺术》. 年第 2 期. Тан Ян Тинг. Мультикультурное музыкальное образование. Музыка и искусство. 2.